

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob $\frac{1}{2}$ 6. uri popoldne.

Štev. 115.

V Ljubljani, v soboto 19. maja 1888.

Letnik XVI.

Binkošti.

„Emite spiritum tuum et renovabis faciem terrae.“

Znamenje sedanjega časa je gospodarski propad v vseh evropskih kulturnih državah. Poljedelstvo peša in vsled tega tudi industrija in trgovina; viri dohodkov se suše, in množice revežev zdihujejo v bedi in pomanjkanji. Odločilni prevrat je le še vprašanje časa; prišel bo, ko ugasne ogenj v tovarni, in za njim pride gospodarski polom, ki ga sedaj odvrta edino le kredit. Ni nam treba črnih očal, da vidimo pretečo nevihto; kakor zarnice žarno razsvetljujejo delavski nemiri v kulturnih državah pred nami razširjajočo se temo.

Nova občila so zemlji prenovila obličje ter zblizala narode. Daljava in čas sta že brez pomena, in promet z najskrajnejšimi kraji zemlje vrši se s hitrostjo, ki je bila pred petdesetimi leti še neverjetna in nemogoča. Pozdravljali so to dōbo z veseljem kot dōbo svetovnega gospodarstva; sedaj čutimo že njene nasledke, da namreč evropski narodi živé v drugih gospodarskih razmerah, ki preté s poginom stari Evropi. Premenilo se je politično ravnotežje, in družbi človeški se maje temelj. Državi glavni namen je, da si pomnoži število vojakov in sosedu pokaže svojo veljavo in moč ter za to dobi potrebnega denarja. Vpitja in prošnje nemega ljudstva ne morejo slišati možje, ki jim državne koristi kratijo mir.

Najnujnejše pomoči potrebuje kmeti in delavski stan. Tovarnar, trgovec, kapitalist v velikem mestu si še želi vojske, ker mu ponuja dobiček. A kmeta najbolj tare duh sovraštva in koristolovja, njega najbolj boli krvavi in denarni davek. In če ta steber evropskih držav omaga, opeša in se sésuje, propasti morajo vse gospodarske razmere.

Vlada krivičnega in sebičnega načela je večino delavcev, to je veliko število prebivalstva evropskih držav, ponižala do duševno izprijenega stroja; človek, narodi postali so trohnelo drevo, iz kojega nekrščan-

ski duh sesá zadnje kapljice oživljajočega soka. Delavcu nedostaje notranje harmonije, tolažbe v bedi, počitka po delu. Sam seboj je nezadovoljen in s svetom, zato išče tolažbe v omamljivi pijači. Delavec je v mnogih državah postal nevaren ud človeške družbe; pomagati si hoče na vsak način, in četudi s silo, iz neznošnega stanja.

Sužnju se je nekedaj bolje godilo. Gospodar njegov bil mu je osebno, človeški bližje, ker suženj je bil del njegovega premoženja. Poleg slabih mogle so se v gospodarstvu razviti tudi dobre lastnosti. Moderni tovarnar pa smatra delavca kot del stroja, ne kot človeka, ne kot brata. Kakor skrbi za ceno surovo blago, tako išče po ceni človeške stroje. Delavca in delodajalca izprija krivično načelo industrijalizma.

Nekrščanski duh prezira naravno in božjo postavost ter obljubljuje delavcu nebesa za pekel, ki mu ga je na zemlji pripravil liberalni kapitalizem. Nasledki so: vedno rastoča revolucija in absolutna duševna onemoglost gospodujočih krogov nasproti silni nevarnosti.

Zato se morajo prenoviti ne le delavski stan, marveč vsi: zemlja mora dobiti drugo obličje. „Emite Spiritum tuum et renovabis faciem terrae.“ Pošlji duha pravičnosti močnemu nasproti slabemu, duha modrosti, ki zná vrediti zahteve pravičnosti, duha božjega strahu mogočnim, da se klanjajo zapovedi Najmogočnejšega.

Blagodejno, vspešno, čudovito je vplival duh krščanske ljubezni, bratoljubja v prvih časih krščanstva. „Vsi so bili edini, hvalili so Boga in so bili v milosti pred vsem ljudstvom.“

Mnogobrojni so tudi narodi, različni po šegi in jeziku, ki stojé okrog prestola slavne Avstrije. Dobrega so duha, pretrpeti vse za domovino in cesarja, ali težko čakajo, da se vpelje pravo načelo v organizem mogočnega cesarstva. To načelo, močno in koristno, je načelo krščanske ljubezni, je versko na podlagi resnice in bratovske ljubezni; to more potolažiti zbegane narode, pomiriti nezadovoljneže in z vezjó ljubezni združiti jih v močno celoto.

Nad 30 let so vladali brez tega načela in miru niso dosegli. Sedanje ministerstvo je proglasilo to načelo, toda le kot pomožno, in ne kot vodilno, a to ne zadostuje. Narodi želé gotovo, trdno podlago svojemu obstanku, ker čutijo, da propadajo navzlic vsem začasnim obljubam in pomočkom. Skrajni čas je, da se krščansko načelo vpelje v šolo, urade, vojsko, kupčijo in trgovino, dober uspeh gotovo ne bo izostal.

To načelo je pravo, rabljivo, preskušeno in edino mogoče za nas. Nasprotujejo mu sicer stari, znani nasprotniki, a treba je vstrajnosti v pravičnem boji, srčenosti nasproti sovražniku.

Avstrija stoji na podlagi federalizma, močna bo, slavno njeno ime, ako so zdravi, krepki njeni deli. Okrepiti pa se morejo le po označenem načelu.

Sprejmimo tudi mi Slovenci, vedno zvesti veri svojih očetov, skrajno udani svojemu vladarju to krščansko načelo v vsakdanjem življenju. To nas bode združilo, okrepilo ter pridobilo spoštovanje pri naših sosednih in v višjih krogih, ker to je naravna, je božja moč krščanskega načela.

„Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἤσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ἕνα τὸν λαόν.“

Iz državnega zbora.

Z Dunaja, 18. maja.

Budgetna razprava.

(27. dan.)

Razprava o poljedelskem ministerstvu se je včeraj vendar le pričela, ter sta prišla na vrsto dva govornika. Prvi je bil levičar nemško-češki poslanec dr. Milner, ki je prvič govoril in ministru očital, da vlada za nemške kmete na Češkem nič ne stori, da kmetijstvo propada in da si morajo nemški kmetje sami pomagati. Za njim je govoril slovenski poslanec dr. Poklukar, ki je sicer tudi priznaval slabo stanje kmetijstva, ali ob enem pristavljal, da tega noben minister ne more popraviti, naj se ime-

LISTEK.

Duhovo.

Bogatih darov preobilni broj ponuja nam mati narava. Vse kipi, hiti, klije in dije v najkrasnejšem pomladauskem življenju. Zelenja in cvetja polne šope zrejo in trgamo, pa rudečih črešenj prvi sadovi nam se zapeljivo smejejo. Ptiči prepevajo veselo dvigajoč se v zraku, kukavica oznanja vsako jutro razvoj vesele vigredi — kratka: to je veselje, življenje v naravi, to je — Duhovo.

Izraelovega rodú potomci imeli so ob prazniku „žetve“ navado okrasiti si hiše in shodnice, nekako v zahvalo za bujen plod v naravi. Nam prav ob tem časi cveti zorna pomlad, ko je vse praznično opravljeno; vsaka bilka, steblo in drevó posebno veličasten vtis napravlja človeku. Nikdar ni bujnejšega življenja nego o Duhovem. Zato pa smo opustili zahodni narodi umetne okraske na hišah in vežah božjih, ker nam je mati zemlja odela se tako lično in mnogovrstno, tako priprosto a vendar tako umetno, da je ne dohití in ne doseže ni najspretnější čopič. Duhovo v naravi...

Prav ob tem zlatem časi kliče slovesno cerkev: „veni sancte Spiritus!“ In po pravici. To vam je praznični spomin socijalne „renaissance“. Zablodil je bil človek v močvirje globoko. Potapljal se je. Res da mu je podal dober prijatelj rešilno desko, toda nevarnost, strah in nočna temota so ga tako omamili, da ni videl, ni oprijel se jedine rešilne prilike... Nastane v hipu svetloba, goreči jezik prikaže se nad glavo, utrdi ga, poživi, razsvetli, da se oprime deske in na-njo opt srečno dospè na suho in trdo ozemlje. — Taka je ob kratkem zgodovina človeškega rodú pred in po prvem Duhovem. A vidim, da skomolcuješ. Premisli le cvet nekdanje omike, razsežno cesarstvo rimsko. Kliči si v spomin obupavost, življenja sitost, hrepenenje po izpremembi obstoječega družabnega reda, kakoršno je sploh navdajalo najboljše misleče tedanjih časov, in na hitro izpremembo, ki se prigaja po širnem svetu kmalu po pravem Duhovem. Stari stebri prestola in altarja se zmajejo in strmoglavijo v razval pozabljenosti. Državni red, omika narodov, družinsko življenje — vse leže v grob s preperelim cesarstvom rimskim. A na njega razvalinah priklije iz zemlje novo cvetje, novo življenje civilizacije in omike. To pa je navdihal Duh božji, ki ima v roki moči na-

rodov in pojedincev, ki veje kjer hoče, in narode in posamnike vodi po potu do slednjega namena. Zato smo rekli poprej, da Duhovo je spomin „socijalne renaissance“, ki se je oživotvorila z razsvetljenjem Duha božjega. In kolik razloček med prej in sedaj! Tam barbarstvo, tu omika, tam sužnost, tu prostost, ondi sovraštvo, tu ljubezen, pravnost in zadovoljnost — to je Duhovo v zgodovini...

Danes pa Abrahama rodoviti sinovi več ne krasijo toliko sinagog svojih, pač pa tem bolj prodajalnice z raznim mamljivim čarom, ki krade lahko dovtetnim arijcem v petek in svetek trdo prislužene novce iz lahkega žepa. Obdali so se z najfinezim blagom, na stote tehtajo, na štrtine merijo najdragocenejšo rudo, v katero so trdo oklenili žuljavo roko človeštva boljšo polovico. In jetnik ječi in vzdihuje in vije trudne svoje roke po rešniku, ki bi ga odtrgal iz trdnih spon milijonarstva. A kdo mu pomore? Čuj! Od daleč tam se razlega tolažljive pesni veseli glas, kličeč uteho nad trdno robstvu podleglo človeško rodbino. Čuje glas, mil mu je, in prijetno vabeč, a predaleč se mu dozdeva, ne upa si prav v življenje sklicati modrost proroškega klica — čaka in omahuje... O da bi le predoigo ne

nuje tako ali tako. Kolikor reč zadeva ministerstvo, zgodilo se je za povzdigo kmetijstva, kar je bilo pri slabih denarnih močeh sploh mogoče. Govornik je potem s številkami dokazoval, da so državne podpore za deželno-kulturne namene, za vravnavo voda, za živinorejo itd. od leta 1878 do 1888 poskočile za tretjino ali skoraj za polovico, ker so prej znašale 2,523.320 gold., letos pa znašajo skoraj pet milijonov goldinarjev.

Potem je govornik v imenu svojih ožjih tovarišev ministru izrekel zahvalo za podpore podeljene kranjski deželi ter mu jo v posebno skrb priporočal tudi v prihodnje. V ta namen je našteval posamezne zadeve, ki potrebujejo zdatne državne podpore, kakor kmetijski pouk po popotnih učiteljih, sadje- in vinorejo, gozdarstvo in živinorejo, in naposled še zboljšavanje zemlje, osuševanje ljubljanskega barja, vravnavo voda itd. Zanimivi govor vam pošljem v prilogi po stenografičnem zapisniku.

Ker je bila za dr. Poklukarjem ob $\frac{1}{5}$. uro popoldne seja sklenjena, odgovarjal je poljedelski minister svojim predgovornikom danes in se zahvaljeval zlasti dr. Poklukarju in poslancu Fürnkranecu za priznanje, ki sta ga izrekla ministerstvu. Tudi je obetal, da bo še v večji meri podpiral in pospeševal povzdigo kmetijstva. Dr. Milnerju pa je s številkami dokazoval, da njegove pritožbe niso bile opravičene, ker so nemški kmetje na Češkem dobili čez 2000 gold. več podpore, kakor češki.

Ministrovemu govoru sledila je živahna pohvala. Na levici je danes govoril ali prav za prav govor čital še štajarski liberalni kmet Stadlober, na desni pa češki poslanec Fišera, ki je v krasnem govoru razpravljal kmetijske zadeve na Češkem. Potem je bila po predlogu poslanca Kluna razprava sklenjena in sta bila za glavna govornika izbrana levičar Tausch pa češki poslanec Stejskal.

Pri naslovu „državne učilnice in poskušalnice“ bode danes govoril še dr. Gregorec, pri deželni kulturi pa poslanec Pfeifer, ki bode vladi priporočal posebno skrb za vinorejo. Minister je gledé trsne uši že danes rekel, da vlada sedaj prodaja vinorejcem ameriške trte po 60 kr. 100 in da so po dosedanjih poskušanjih jako dobre za sajenje, ali to je hvalevredni novejši napredek, lani je stalo 100 sadik še 1 gold., kar bo Pfeifer menda omenjal, sicer pa ne smemo prezirati, da dajejo vinorejcem na Nižjem Avstrijskem take sadike pogostoma prav zastonj, kakor je priznaval g. minister sam.

Govor drž. posl. Karola Kluna za gimnazijo v Kranji.

(V seji državnega zbora dné 8. maja t. l.
v specialni debati o budgetu.)

Visoka zbornica!

Ne morem tajiti, da sem v nekaki zadregi, kajti kot generalni govornik moral bi zastopati vse one gospode, ki so me pri izvolitvi generalnega govornika počastili zaupanjem. Na eni strani vidite, da ima pri specialni debati vsak gospod poslanec svoje posebne želje in prošnje, in da ne zadostuje

odlašal! V zvezi s klicem svoje matere išči si tolažbe v besedi svetega pevca: „veni pater pauperum“! — V tem prisrčnem vzdihu je bodočnost tvoja, siromašni rod, sicer pa je tvoja osoda: duh sužnosti, duh — časa.

Duhovo! Beseda vzvišenega pomena, dvigajoč človeka od grude zemeljske v kraljestvo duhov in njih skrivnostnega delovanja. Mili Bog! da bi pač le tako bilo! A žal! mesto da pri nas prevladuje Duhovo, je celo leto duh časa na prvem najodličnejšem mestu. Plitvost v vednosti, uživanje, rajanje . . , mori duhá, da se ne more lahko povzdigniti do Duhovega. Če kedaj, dandanes treba po vsej moči plavati reki nasproti, ki nas hoče pogoltniti. In kako dere, silno šumi ta vrtinec! Samopašnost brez sreć, egoizem in trdi materijalizem je duševno svojstvo sedanjega časa. Ali v tem hočemo iskati rešitve milemu narodu slovenskemu? Nikdar ne. Rod naš bodri bode se ohranil, ako skrbno goji in se bije za čistost dragocenih svojih svetinj, ktere si je doslej vedel in znal ohraniti. To so darovi, katerih mu treba prositi o Duhovem. Zato kličemo: Veni dator munerum! . . .

Pred vsem pa nam treba onega duha, ki oživlja človeka, naj bi mu tudi roke usahnile ali jezik pomrznil. Ljubezen vseprebije. Ona je grad, tako

kratak čas od enega govora do drugega, da bi se natančno poučil o vseh teh posameznih željah in prošnjah ter jih mogel zastopati tukaj v visoki zbornici. Na drugi strani bi moral zavrniti tudi gospoda generalnega govornika z leve strani visoke zbornice ali odgovarjati na njegove trditve. To je v tem slučaju ložje od prejšnje naloge, ker se je vse, kar smo danes slišali, že tolikrat povedalo v tej zbornici, da bi bilo odveč odgovarjati na posamezne trditve. Gospod predgovornik (dr. vitez Krauss) je trdil, da bi se po njegovem mnenju na nemških gimnazijah vpeljal francoski jezik; le na nemških šolah, ker na slovanskih bi se moral bolj gojiti nemški jezik.

Možje v raznih službah, ki so prišli v različne kraje in dežele avstrijske, prepričali so se pozneje o koristi enega slovanskega jezika ter so se zahvalili Bogu, da so se sploh mogli naučiti enega slovanskega jezika v Avstriji. (Prav res! na desnici.) O slabi sodbi gledé slovanskega slovstva ne bom govoril, ker gospod predgovornik ne pozna slovanskega slovstva in je njegova sodba taka, kakor slepčeva o barvah. (Poslanec dr. Krauss: Le vprašajte na Lipskem, to imajo cenike!)

Konečno moram kolikor mogoče ob kratkem govoriti zaradi poznega časa in ustregel bom po močeh tej želji.

Nasvetoval sem resolucijo gledé gimnazije v Kranji, in ta se glasi (bere):

„C. kr. vlada se pozivlja, da ne odpravi c. kr. gimnazije v Kranji.“ Že pri naslovu „osrednje vodstvo“ ministerstva za uk in bogočastje sem tako obširno govoril o tej stvari, da morem le še nekaj dostaviti. Opomnil sem, da je sklenil kranjski deželni zbor naročiti deželnemu odboru, naj z vsemi mogočimi sredstvi skuša ohraniti gimnazijo. V imenu dveh poslancev s Kranjskega, ki sedita na levi strani zbornice in sta ob enem člana kranjskega deželnega zbora, pa se mi je ugovarjalo, da je sicer večina kranjskega deželnega zbora izrekla željo, naj se ohrani gimnazija v Kranji, da pa je manjšina deželnega zbora navela vzroke proti gimnaziji, in sicer stvarne in ne politične ali narodnostne vzroke. Na ta ugovor morem odgovoriti, da se je kranjski deželni zbor že pred desetimi leti, in sicer v 14. seji dne 16 oktobra 1878 pečal s to zadevo, ker je tudi tedaj vlada mislila odpraviti gimnazijo v Kranji.

Nemška stranka, h kateri se prištevata gospoda poslanca, in katerih eden je bil že tedaj član dež. zbora, imela je tedaj večino v deželnem zboru.

Akoravno je bilo nasprotje mej strankama v deželnem zboru mnogo večje, kakor je sedaj, in akoravno je član národne manjšine stavlil predlog, da se gimnazija ohrani, vendar so tedaj tudi zastopniki nemške večine gorko zagovarjali predlog, in eden gospodov govornikov je pri tej priliki izrazil upanje, da se bo morda vendar le ozirala visoka vlada na prošnje in želje prebivalstva in na sklep deželnega zbora in priporočila gimnazijo na višjem mestu. Konečno ste obe stranki enoglasno sklenili naročiti deželnemu odboru, naj se potom deželne vlade potegne pri visokem ministerstvu za gimnazijo v Kranji. To se je zgodilo in gimnazija je bila rešena. Od tedaj se je v Kranji mnogo premenilo, a ne na slabo, marveč dobro stran mesta, ki se od

trden in neomahljiv, da ga nijedna sovražna sila ne premore. V slogi in ljubezni so si naši predniki podajali roké in kečar so vsi za jednega in jeden za vse bili boj za „Krst častni in sloboda zlatno“, odlikovali so se liki siva skala, ki sredi viharja trdna stoji in se ne ugane ljuto razburjenemu valovju. Ljubezni moč naj Slovencem srca razgreje, prave delavne, požrtvovalne, za blaginjo naroda vnete ljubezni si nasrkajmo o Duhovem, in: večna bo Slovencem čast.

Duhovo je praznik ljubezni. Ne zabimo tega tudi v političnem življenju. Sreć za brata svojega zatiranega, sreć za pravično stvar njegovo imejmo, pa nikdar se ne bode očitalo nam potomcem: patres vestri peccaverunt. Zato pa skrbimo, da nam o Duhovem postane „ljubezen mati in sloga nas pobrati“. Nijedne dóbe v zgodovini človečanstva niso tako vzvišene kakor one, ki nam kažejo, kako so se narodi složno pa tudi uspešno, če tudi morda le počasi borili za svoj obstanek iz za svetinje svoje. Če tudi le počasi — slednjič so vendar-le zmagali. In niso malenkostne, — dražestne so svetinje milega našega naroda. Duhovo naj nas spoji v ljubezni — a onda vsemu svetu kljubujemo.

I v to svrho: Veni lumen cordium! . . .

leta do leta bolj razvija in ki bo ena glavnih zvez Rudolfove železnice, kečar se bo konečno dogradila.

Kateri vzroki so sedaj dali povod manjšini kranjskega deželnega zbora, da je glasovala proti obstanku gimnazije, tega ne bom tukaj razpravljal, a toliko morem reči, da niso bili stvarni vzroki. Reklo se je namreč, da so bili učni vspehi neugodni. Dosedanja izkušnja pa kaže ravno nasprotno. Vspehi so bili ugodni. Učenci, ki so prihajali s kranjske spodnje na ljubljansko višjo gimnazijo, so prav dobro izhajali in se merili z ljubljanskimi učenci.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. maja.

Notranje dežele.

Delegaciji se bodeče že v kratkem sklicali za prve dni junija. Vse potrebne priprave vršé se že v Budimpešti.

„Nordd. Allg. Zitg.“, ostro obsoja izjave za *Schönererja*. — Vlada je izrekla z ozirom na zadnje izgrede pred spomenikom cesarice Marije Terezije na Dunaji svojo nujno željo nasproti desničarjem, naj se reši že koj v začetku jesenskega državnoborskega zasedanja postava o vseučilišnih društvi.

Koncem novembra vršil se bo na Dunaji avstrijski *katoliški shod*. Določil se je na to dóbo zaradi tega, ker se bo dné 2. decembra vršila cesarjeva slavnost, pri koji priliki bodo na Dunaji polnoštevilno navzoči vsi avstrijski škofje.

Vnanje države.

Srbski kralj Milan je imel dolgotrajno posvetovanje z avstrijskim ministrom Kálnokyjem; to je dokaz, da ima njegovo potovanje odločno politiške namene. — Naučni minister, dr. Vladan Gjurdjević, je izdal okrožnico vodjam javnih učilnic, v koji svári učitelje, naj se ne udeležujejo politiških agitacij. Vlada bo vestne učitelje znala ceniti in jim bo dovoljevala nagrade.

Gorovje mej *Bolgarijo* in Rumelijo so zasedli oboroženi vstajniki. Več turških vasi so napadli, da so dobili zadosti živeža. Čete so se pokazale tudi pri Niši in Pirotu. V Varno je došla z orožjem obložena ladija.

Vest, da bo odstopil ruski finančni minister Višnjegradski, se prekljuje. — Iz Varšave se javlja: Vsi okrajni predstojniki in poveljniki so dobili nalog, naj natanko določijo, koliko žita, moke in sploh živeža morejo manjši zakladniki prodati vladi, ko bi to nemudoma zahtevala.

Italijanski vladni krogi imajo malo upanja, da se bodo v kratkem na bolje obrnile trgovinsko-politiške obravnave s Francijo. — „Riforma“ v dolgem članku zagovarja novi kazenski zakon ter opravičuje točko za točko. Popolnoma prezrla pa pri tem je točko 101., po koji se obsodi na do smrtno prisilno delo že oni, ki samo javno izpregovori besedo o rimskem vprašanju. Kaj pa hoče tudi reči k taki surovi silovitosti?

Grško ministerstvo je odločno sklenilo odposlati konzula Panuriasa zopet v Monastir, ker še vedno Turčija ni dokazala njegovih agitacij. Turčija pa se temu trdovratno ustavlja.

Rumunski minister Carp je odločno zavrnil trditve, da je iskati vzrok nemir v ruskem vplivanju. Te vesti razširjajo nekóji ljudje z namenom, da bi pri tem sami toliko lažje in sigurneje mogli hujskati in rovatí.

Danes teden odpeljala sta se dva generalna priložnika *turškega* sultana in predsednik družbe „Société des rattachements“, Auberet, v Solun k otvorjenju prometa na železniški zvezi Solun-Belgrad.

Pruski deželni zbor je imel dné 15. t. m. zadnjo sejo pred binškošnimi počitnicami; poljski poslanci in več članov centruma so vložili interpelacijo, v koji prašajo vlado, zakaj se poučuje v ljudskih šolah poznanskih in zapadno-pruskih krščanski nauk v nemškem jeziku, kojega ne razumejo otroci, in zakaj je strogo prepovedala vlada, da se poljski otroci niti ne smejo zasebno poučevati v materinščini. Vlada bo skoraj gotovo odgovorila še le v jeseni na to interpelacijo; kako — o tem tudi Poljaki ne dvojijo.

Francoski liberalni listi sedaj sami priznavajo, da so pri občinskih volitvah pridobili konservativci več tal. — Boulanger postaja vedno bolj poljuden. Vlada se ga boji, akoravno to prikriva; Havasovemu izvestju se bo bajé vzela pravica do uradnih vesti, ker je poročalo preveč prijazno o Boulangerjevem potovanju. — Bonapartovci so sklenili v zvezi z drugimi desniškimi strankami delovati na to, da se razpusti zbornica.

Odkar se je povrnila angleška kraljica domov iz Italije in Nemčije, osebno deluje na to, da se pomnoži orožna sila in da bi se Anglija pridružila srednjeevropski zvezi. „Morning Post“ piše: „Ne pristuje Angliji samó, da se oborožuje, uvažiti mora

(Dalje v prilogi.)

marveč tudi vprašanje mejnarodnih zvez. Anglija naj zapusti samopašno politiko gledé naselbin, ki jej je odtujila kontinentalne velevlasti, ter naj se tesneje pridruži trodržavni zvezi“. Ministerstvo in parlament pa sta odločno zoper to, da bi se Anglija neposredno vmeševala v preporna prašanja na kontinentu.

Z večih stranij spravlja se v dotiko z *irskim* vprašanjem prihod nadškofa Morana iz Sidneya v Rim. Tudi se tem povodom zatrjuje, da bo kardinal Moran poklican na dublinski škofovski stol namesto doseданjega msgr. Walsha. Temu ni tako. Kardinal potuje v Rim edino le z namenom, da se pokloni sv. Očetu - zlatomašniku.

Sin *abesinskega* neguša, prestolonaslednik ras Area Selassin, je pri vasi Maglonu blizo jezera Tsava popolnoma potokel derviš, ki so prodirali proti Adni. Prepodil jih je do meje kraljestva Gog-giana. Več ko dva tisoč mrtvih dervišev je ostalo na bejišči. V taboru, koji so si priborili Abesinci, našli so zmagovalci mnogo dragocenosti, katere so derviši vzeli pri ropanju abesinskim cerkvam in samostanom. Tem povodom darovala se je v glavni cerkvi nekdanje prostolnice Gondora slovesna zahvalna sv. maša.

Izvirni dopisi.

Iz blejske okolice, 16. maja. (Izneverjenje.)

Ravno sem „Slovenca“ poročati nameraval in z nekaterimi fakti dokazati hotel, da na blejski c. kr. pošti ni vse v redu, ker se mi z Blede poroča, da so ondi velikemu izneverjenju prišli na sled.

Stvar je taka: Dne 15. t. m. popoludne pregledovala se je vsled ukaza c. kr. generalnega vodstva na Dunaji nenadoma blejska pošta. Poštni odpravitelj J. J. videč, da je sedaj njegovih goljufivih dejanj konec, obstane neki sam, da je v teku jednega leta c. kr. poštni erar za kakih 1300 gl. oškodoval. Kakor se pripoveduje, bil je mož strastno igri udan. Plača mesečnih 30 gl. mu je bila pa za ta posel seveda premajhna, kajti na Bledu se po nekaterih gostilnah tako visoko igra, da marsikateriga v jedni noči za 200 gold. oskubajo, kedar pravim ptičem v roke pride. In taka osoda je skorej gotovo tudi poštnega odpravitelja pogostokrat zadel, kajti kedar je bil mož v denarnih stiskah, takrat so poštna nakaznice po polzevo, ne sicer sedem let, vendar pa sedem in še več dni hodile z Blede v Ljubljano. Stranke so se pritoževale, a J. znal je posebno kacega kmetiča lepo pregovoriti, rekoč: „Kaj boste skrbeli, saj veste, da se na pošti denar ne more izgubiti“.

Gosp. poštarju T—ju se pa moramo vendar-le čudom čuditi, kako je mogel svojemu odpravitelju, čegar neredno življenje mu je pač moralo znano biti, tako brezpogojno zaupati.

Z J. izgubi neka stranka na Bledu svojega glavnega agitatorja in neki list svojega zvestega poročevalca, kateri je s svojimi zaviritimi dopisi marsikaj prepira med Blejce zasejal.

S Pivke, 17. maja. (Delitev premij. Osepnice, tatvine.) Vsled ustanove blagodušnega dobrotnika fare slávinske, pokojnega J. Kalistra, so se véčeraj po sv. maši za dušo nepozabljenega pokojnika v Slávini delile premije za junice. Da more junica za premijo tekmovati, mora imeti še srednja dva zoba in mlečnika v čeljusti, mora biti lepega života in sploh brez graje, pa domačega prigoja. Gospodarji v ta namen telice več tednov poprej dobro krmijo, da so na dan delitve premij lepše in očitniše. Nekatero leto se vkup priženó tako lepe živali, da je vredno navlašé priti v Slávino gledat to malo razstavo goveje mladine. Letošnje leto je v tem oziru zaostalo za svojimi predniki. Samo dvanajst telic je bilo pripeljanih na tekmovanje. Presojevalni odbor, obstoječ iz županov in duhovnikov fare, je prisodil premije tako-le: Jože Bergoš iz Koč, št. 7, prvo premijo 30 gold.; g. Jan. Podboj iz Št. Petra, drugo premijo 15 gold.; France Oražem iz Matenjvasi, št. 26; France Dolgan iz Koč, št. 33; Jernej Čelhar iz Selca, št. 13; Anton Stavar iz Klenka, št. 38; Janez Doles iz Slávine, št. 40; Jože Ambrožič iz Slávine št. 3; Andrej Smrdel iz Št. Petra, št. 4; in Gregor Možina iz Selca, št. 29; po 7½ gold.

V god sv. Marjete pa se bodo delile premije marljivim sadjerejem iz Kalistrove ustanove. Gospodarji, ki so spomladi mnogo divjakov pocepili ali mladih češpelj posadili, dajo vse to po svojem županu prešteti in popisati. Po številu cepov in češpljevih sajenic se ravna premija, višja ali nižja. Premij je deset, v enakih zneskih, kakor za junice. S tema ustanovama, ki ste očividno koristni in spod-

budni za našega kmeta, ker ga napeljujeta k večji pridnosti v dveh glavnih strokah kmetijstva, si je rajni g. Kalister pridobil neprecenljivo zaslugo in častito ime med svojimi ožjimi rojaki. Blag spomin vrlému Pivčanu! Naj ga tudi drugod posnemajo rojaki, katerim je Bog blagoslovil časni imetek ter napravljajo enake ustanove v prid kmetiškemu stauu, stebru, na katerem svet stoji.

Osepnice so se tudi k nam zateple. Prinesel jih je iz Ljubljane v Št. Peter premeščen železničar. Imel jih je najpoprej sam. Od njega sta jih našla dva druga k njemu na hrano prihajoča železniška služabnika. Ker ste hiši, kjer stanujeta, zaprti in s stražo zavarovani, da ne smé nihče ne ven ne notri, je upati, da bolezen ne bode segala dalje.

V noči 14. t. m. so neznani uzmoviči vlomili v prodajalnico g. Vilharja v Matenjvasi. Prepilili so železno okrižje v oknu, splazili se notri in odnesli menda precej robe seboj. Tudi drugod po dolini je bilo čuti o malih tatvinah. Enemu je zmanjkalo prekajene svinjine, drugemu so pobrali perotnino iz kurnice, tretji je ob škornje itd. Videti je, da se je kaka domača tatinska druhal tega rokodelstva poprijela. — Zapirajte, pa dobrih psov čuvajev si preskrbite, da vam pohuljeni zmikavec ne bo hodil v škodo.

Z Dunaja, 17. maja. Deseti večer slovenskega kluba čital je g. Jos. Premeru svoj za nas Slovence posebno važen sestavek „o imenih“, o njih različnosti in o njih potujčevanju.

V začetku svojega berila deli imena v lastna in zaznamovalna; prva deli zopet v prava in neprava lastna imena in v imena dežel, rek, mest itd. Zatem govori natančneje o pravih lastnih imenih, koja deli zopet v krstna, v priimke, rodna imena, itd. Krstno ime je vsaj pri nas Slovenih vedno ime kakega svetnika, véasih ne zadostuje en svetnik, otrok dobi dva ali celó vse svetnike na enkrat, kakor n. pr. kaže ime Toussaint, t. j. tutti santi = vsi svetniki. Verski liberalci dajo otrokom razna druga imena, ki jih zastoj iščeš med svetniki, n. pr. Hanibal, Hektor, Napoleon. Židi, ki seveda niso krščeni, imajo le predime; toda kaj radi jih spreminjavajo v podobna kristijanska, n. pr. Iceig v Ignac. Potem prehaja k priimkom. Stari Hebrejci, Rimljani in Grki imeli so le po eno ime; ko se je pa jelo množiti človeštvo, prišli so v rabo priimki, da se lože ločijo ljudje. Kako so n. pr. nastali naši slovenski priimki? Slovenski kmetič naselil se je ob potoku, rekli so mu Potočnik, drugi na trati, ta je bil Tratnik, tretji bil je rad dobre volje, ta zvati se je jel Vesel, itd. Tudi grške in latinske priimke imajo mnogi. Tako se najde na Češkem Fabricius, na Šlezijem Bazilides itd. Židi imajo navadno nemška imena, redko kedaj slovanska. Dalje govori še o predikatu, ki ga dobi kdo, kedar se povzdigne v plemenitaški stan. — Med nepravimi lastnimi imeni sta imenitna posebno dva: pridevek in nadevek. Prvi povišuje slavo onega, komur je bil dan, n. pr. Scipio Africanus, Karl der Kühne, Ivan Silni; ali nadevek ni človeku v slavo, niti v radost, kajti on znači vedno kako napako človeško. Ali lastna imena se kaj rada pačijo in tujčujujejo. Naš slovenski Ambrožič prelevil se je v Amproschütza, Lešnik v Löschnigga, Sršen v Sehrschöna, itd. Toda tudi imena mest in trgov spačila so se: Gorica v Görz, Žaboklik na Moravskem v Schaboglück, Račeje selo v Rappelgeschies. „Bog pomozi! — tako sklenil je g. Premeru — da bi vsaj od zdaj naprej pisal vsak Slovenec in Slovan svoje ime prav slovanski“. — Ta govor sprejel se je v klubu z burno pohvalo.

Govoru sledilo je petje, napitnica in domači razgovori, in pozno in še takrat neradi ločili so se udeleževalci kluba drug od drugega.

Z murskega polja, 16. maja. (Dvoje blagoslavljanj.) Ljutomerska fara, ki se razteguje po spodnjem murskem polju in po večjem delu ljutomerskih gor, je po svojem obsegu in po številu ljudstva ena največjih v naši škofiji. Zato je v fari dvoje pokopališč, in farno pokopališče se je moralo v kratkem časi že dvakrat povekšati, da zadostuje številu mrličev.

Preteklo nedeljo dne 13. maja so letos povekšani del farnega pokopališča slovesno blagoslovili visokočastiti gosp. stolni kanonik Lovro Herg in obilni množini ljudstva z giuljivimi besedami pomen in obrede tega blagoslovljenja razložili. Tega cerkvenega opravila so se tudi udeležili č. g. župnik in

dekan od sv. Miklavža, in gg. župnika od sv. Križa in z Veržej. Bog poplati vsem njihov trud. Občine, ki so kupile zemljišče za pokopališče in ga z živo ograjo obdale, nameravajo drugo leto celo pokopališče v oddelke razdeliti, lepa pota med njimi narediti in kraj potov primerna drevesca nasaditi, kar bode pokopališče jako lepšalo in tudi v obilnišem številu tarane vabilo, da pridejo svoje pokojne obiskovat in za nje molit.

Ker je ljutomerska fara jako obširna, treba je bilo tudi razun deške in deklishe šole pri fari še narediti šolo pri podružnici sv. Roka in Šebjana v Cezanjevih in pozneje še šolo na Cvenu. Učenci evenske šole, ki je dobro uro od fare oddaljena, niso se mogli nikoli skupno sv. maše udeležiti, to je bil velik nedostatek za krščansko vzgojo teh otrok; to so vsi hitro spoznali in premišljevali, kako bi se dalo narediti, da bi ti otroci vsaj po letu véasih mogli k sv. maši iti. Nameravali so tik šole postaviti majhno kapelo, kar pa se ni dalo izpeljati, zato pa so kakih deset minut od šole oddaljeno evensko kapelo lepo popravili in z vsem potrebnim preskrbeli, ter prosili za dovoljenje, da bi se ondi smeje za učence evenske šole sv. maše služiti. Dobivši to dovoljenje od višje cerkvene oblasti so nam č. g. dekan dne 15. maja to kapelo blagoslovili in prvo sv. mašo evenskimi učencem darovali. Pri tej priliki so tudi navzočim jasno razložili korist ljudske šole, ako je šola taka, kakoršna bi morala biti in kakoršno si pričujoči želijo za svoje otroke, namreč krščanska šola, ki v družbi s sveto katoliško cerkvijo in v njenem duhu otroke vzgaja za časno in véčno srečo.

Po dokončani svečanosti so imeli otroci majhno veselico, pri kateri so bili obdarovani z žemljami in sladčicami, občinski župan pa je duhovnike, učitelje in nekatere druge goste na svojem domu lepo pogostil.

Dnevne novice.

(V spomin) na razkritje spomenika cesarici Mariji Tereziji dne 13. t. m. kovala se bo na povelje presvetlega cesarja posebna svetinja.

(Zrelostne skušnje) na c. kr. pripravnici v Ljubljani se bodo pričele pismene dne 11. junija, ustne dne 9. julija; za otroške vrtnarice dne 6. julija, za učiteljice ročnih del dne 7. julija.

(Rokodelstvo v kaznilnicah.) C. kr. državno nadpravdnitstvo v Gradei vprašalo je ondašnjo trgovinsko in obrtniško zbornico, ali je izdelovanje mnogih predmetov po kaznilnicah na kvar obrtnikom. Trgovinska in obrtniška zbornica je na to vprašanje sledeče odgovorila: a) „Izdelovanje navadne obleke in perila za javne in dobrodelne zavode, družbe in otroška zavetišča; b) izdelovanje čevljev, šlebedrov in otroških čevljev za javne in dobrodelne zavode, družbe in otroška zavetišča, ako se tisto vrši v kaznilnici karlovški, mora trgovinska in obrtniška zbornica potrditi kot škodljivo konkurenco malim obrtnikom. c) Kar se tiče pletenja priprosth košar za kokošarje iz vrbičevja, to je na škodo domači industriji v tej stroki. Nasvetuje se, naj bi se kaznjenci rabili pri kulturnih delih, kakor so vrejevanja hudournikov itd. Lahko pa se dovoljuje kaznjencem vezati metle na račun podjetnikom, kateri jih na debelo prodajajo; dalje tudi tkanje platna in sorodnega blaga iz domače preje ni na škodo obrtnikom, ker te vrste obrtnikov (tkalcev) ni v Gradei. Oddajati bi se smela platnena roba v celih kosovih seveda zopet le lastnikom prinesene snovi in trgovcem, nikakor pa ne javnim zavodom in samostanom. Konečno zbornica tudi nima nič proti temu, če se v kaznilnici izdelujejo popolnoma ali pa le na pol mizarska in strugarška dela na račun mizarjev in strugarjev.

(Slovensko pevsko društvo.) Naznanja se nam, da so se za letošnji veliki pevski zbor, ki bode v jeseni, določile sledeče pesni: 1. Dr. Benj. Ipavec: „Na Preširnovem domu“. 2. A. Foerster: „Pobratimija“ (nov napev). 3. Dr. Benj. Ipavec: „Danes tukaj, jutri tam!“ (nov napev) 4. A. Nedved: „Nazaj v planinski raj“. 5. Dr. Gust. Ipavec: a) „Pozdrav“. b) „Lahko noč“. 6. A. Foerster: „Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesni“. — Prve tri so možki, zadnje tri mešani zborovi. Točka 1. in 6. se pojó s spremljevanjem orkestra. Kraj zborovanja se bode v kratkem določil. Slavni častiti p. n. udje in poverjeniki so v korist in prospah društva po-

sebnost prošeni, naj v kratkem pošljejo razna poročila in potrebne nasvete, posebno tekočega leta in dalje zaostale doneske, ker le takrat lahko začne „slavnostni odbor“ svoje delovanje in naročila, ki so potrebna v dober in slaven izid velikega zbora. Za znižanje voznine na železnicah se bo pravočasno preskrbelo. Manjkajoče sekirice in pesni se pri odboru v Ptuji vedno dobivajo in razpošiljajo. Posebno častno se pri tej priložnosti naznanja, da je slavno „Slovansko pevsko društvo“ na Dunaji našemu društvu pristopilo kot ustanovnik s 25 gl. Vivant sequentes!

(Iz Žužemberka.) Odbor za osnivanje prostovoljne požarne brambe žužemberske sklicuje častite tržane in okoličane k prvemu občnemu zborovanju na dan 27. maja t. l. Isto se bo vršilo popoldne po večernicah v prostorih tukajšnjega bralnega društva. Ker se bo pri tem zborovanju volil odbor, pričakuje se obilna udeležba.

(Pri sv. Barbari pri Vrbergu) je dné 14. t. m. umrl 80letni imenitni zdravnik gosp. Franc Ferk. pogreb je bil veličasten; posebno so se ga udeležili mariborski narodnjaki. Naj v miru počiva! Blag mu spomin!

(Senožeška podružnica sv. Cirila in Metoda) sklicuje redni občni zbor na dan 31. maja ob 3. uri popoldne v hišo g. Mohorčiča (čitalnično bralno sobo) v Senožecah. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo blagajnika in tajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Posamezni predlogi. Vsi častiti udje vabijo se tem potom k obilni udeležbi.

(„Imperatrix“) imenuje se nova trgovska ladija avstrijskega Lloydja, ki jo bodo dné 24. t. m. v Trstu ob navzočnosti nadvojvode Karola Ludovika in njegove soproge nadvojvodinje Marije Terezije v morje izpustili. „Imperatrix“ bo poleg lani zgrajenega „Imperatorja“ največja in najlepša Lloydova ladija.

(Tržaški morilec) trgovec Simsics stal bo bodoči teden pred porotnim sodiščem v Budimpešti zatožen umora, ki ga je v začetku t. l. v Trstu nad komtoaristom Grimom v Trstu izvršil, potem pa v Budimpešto pobegnul, kjer so ga prijeli. Ker so ga v onostranski polovici države prijeli, bodo ga tudi ondi sodili. Zatožen je: hudodelstva umora, ropa, izneverjenja in tatvine.

(V Ameriko) se je minoli torek izselilo 31 oseb iz novomeškega okraja.

Telegrami.

Dunaj, 19. maja. Prostack Schmidt, ki je umoril svojega tovariša, je bil danes usmrten.

Dunaj, 18. maja. V znani carinsko-uradni pravdi so bili obtoženci obsojeni na pet do dvanajst mesecev ječe. Leithner in Kirchstetter sta bila oproščena.

Dunaj, 18. maja. Bojni članki Csernatonyjevi v „Nemzetu“ vzbujajo pač veliko pozornost, vendar pa se smatrajo le zasebnimi nazori tega časnikarja, kojim se ne pripisuje nobena važnost. V resnici se tudi položaj bistveno v zadnjih dneh ni izpremenil. Postal ni niti boljši niti slabši. Diplomacija pa se neprestano trudi, da prepreči vsak povod razprtijam in resnemu motenju.

Rim, 18. maja. Preiskava o nezgodi na trdnjavi Tibiano je pokazala, da je polkovnik Benedictis neprevidno ravnal, ker je pustil, da se je udeležil prestolonaslednik poskusov, kojih ni še potrdila višja oblastnija. Vojni minister je zaradi tega predložil kralju dekret, s kojim bi se umirovil polkovnik. Kralj pa dekreta ni podpisal z ozirom na dolgotrajno in izvrstno službovanje imenovanega polkovnika.

Berolin, 19. maja. Cesar ni imel tako dobre noči, večkrat ga je nadlegoval kašelj.

Pariz, 18. maja. Senat se je danes posvetoval o postavi gledé novačenja ter je odklonil Campenonov dostavek, koji je podpiral Floquet, naj se preklicé oprostitev semeniških gojencev. Potrdil pa je načeloma oprostitev tudi za razne druge poklice.

Barcelona, 18. maja. Kraljica je odgovorila na čestitke veleposlanikov in mornariških poveljnikov, da smatra obisk ladij dragocenim dokazom o simpatijah velesil za Španijo in kraljevsko družino.

Umrli so:

17. aprila. Jakob Mayerhofer, prisiljenec, 18 let, Poljanski nasip št. 50, Pneumonia. — Julijana Starin, delavčeva žena, 34 let, Gruberjeve ulice št. 5, jetika. — Franc Schafec, kolar, 62 let, Rimska cesta št. 3, Caries.

18. maja. Jožefa Mürt, šivilja, 32 let, Karlovska cesta št. 15, pljučnica.

V bolnišnici:

14. maja. Marija Medvešek, gostija, 70 let, Marasmus. — E. Just, trgovec, z Dunaja. — Jurij Volčič, e. k. sodnijski pristav, iz Laz. — L. Buchbinder, potovalec, iz Prage.

15. maja. Janez Engelman, čevljar, 76 let, Marasmus. — I. Plaminek, logar, s Koroškega. — Z. Wiesner, nadlogar, iz Soteske. — J. Grašič, kapelan, s Hrvatkega. — Praschniker, podjetnik, iz Kamnika.

Tuji.

17. maja.

Pri *Mattéu*: F. Franke, iz Brna. — Horak, z Dunaja. — E. Just, trgovec, z Dunaja. — Jurij Volčič, e. k. sodnijski pristav, iz Laz. — L. Buchbinder, potovalec, iz Prage.

Pri *Stonu*: J. Siegfried, trgovec, iz Nemčije. — Gomperz, iz Budapešte. — I. Plaminek, logar, s Koroškega. — Z. Wiesner, nadlogar, iz Soteske. — J. Grašič, kapelan, s Hrvatkega. — Praschniker, podjetnik, iz Kamnika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
	7. u. zjut.	739.2	17.6	brezv.	jasno	
18.	2. u. pop.	737.0	26.0	sr. jzap.		0.00
	9. u. zveč.	737.5	16.6	sl. vzh.	dl. oblač.	

Čez dan jasno, soparno, zvečer deloma oblačno. Srednja temperatura 21.1°C, za 6.2° nad normalom.

Tržne cene

dné 16. maja.

		gl. kr.			gl. kr.
Pšenica, hktl.		6 18	Špeh povojen, kgr.		66
Rež,		4 22	Surovo maslo,		90
Ječmen,		3 90	Jajce, jedno		2
Oves,		3 09	Mleko, liter		8
Ajda,		4 22	Govejše meso, kgr.		56
Proso,		4 22	Telečje		45
Koruza,		5 52	Svinjsko		56
Krompir,		1 96	Koštrunovo		36
Leča,		12	Pišanece		65
Grah,		13	Golob		30
Fižol,		11	Seno, 100 kgr.		32
Maslo, kgr.		1	Slama,		14
Mast,		70	Drva trda, 4 mtr.		60
Špeh svež,		56	„ mehka,		15

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

19. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	78 gl.	50 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16% „	80 „	30 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „	35 „
Papirna renta, davka prosta	93 „	10 „
Akcije avstr.-ogerske banke	871 „	— „
Kreditne akcije	278 „	— „
London	126 „	80 „
Srebro	— „	— „
Francoski napoleond.	10 „	05 „
Cesarski cekini	5 „	95 „
Nemške marke	62 „	17 1/2 „

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.

Za birmance!

Priporočamo svojo veliko zalogo različnih mašnih knjig in opozorujemo posebno na naslednje, za birmance pripravne knjižice:

Nebeške iskricke, usnje, zlata obreza	55 kr.
Pobožni otrok, „ „ „	55 „
Steza v sveti raj, „ „ „	60 „
Mašne bukvice, usnje, marm. obreza	50 „
„ „ „ usnje, zlata obreza	70 „
Mašne in druge molitve, usnje, marm. obr.	56 „
„ „ „ usnje, zlata obr.	80 „
Sveti Alojzij, pol usnje	45 „
„ „ „ usnje, marm. obreza	60 „
„ „ „ usnje, zlata obreza	80 „
Molitvice bogoljubnega kristijana, trd. vez.	20 „
Angelj varh, trdo vezano	14 „
Nebeški kruh za otroči e, trdo vezano	14 „
Sopek mašnih in drugih molitvic, trd. vez.	10 „

Kot poučne knjižice za birmance se posebno priporočajo naslednje:

1. Birmski spomin ali obširno razlaganje zakramenta svete birme za odrasle birmance; z drugimi molitvami za domačo in očitno službo božjo, v pol platno vezano velja 40 kr.
  2. Sveta birma. Poduk in priprava za ta sveti zakrament, mehko vezano 12
- V zalogi je tudi velika izbéra raznih knjig nemških, francoskih, laških i. t. d.

Katoliška Bukvarna
v Ljubljani.

Tolstost, medlost odstranite se sigurno po novi metodi. Vse kožne bolezni, kot lišaj, šinje, pege, ujeđi, rudeči nosovi in roke, lasne bolezni se temeljito ozdravijo. Pike vsled osepnic in lasje na obrazu se za zmiraj odstranijo. V vsakem kozmetičkem vprašanju se daje svét in pomoč. Zdravi se pismeno, ko se je poslalo obširno poročilo, kojemu naj se pridede pismena znamka za odgovor. Naslov je: (1)

„Hygiea-Officin“
Vratislava (Breslau) II.

ZBIRKA

DOMAČIH ZDRAVIL,

kakor jih rabi slovenski narod.

S poljudnim opisom človeškega telesa.

Izdal in založil Dragotin Hribar.

Odobril br. Edvard Benedičič, nadzdravnik usmiljenih bratov v Št. Vidu na Koroškem.

Ta slovenskemu narodu zelo koristna knjižica dobiti je v „Narodni Tiskarni“ in v „Katoliški Bukvarni“. Stane 40 kr., po pošti 45 kr. (2)

Najboljši in najpripravnejši način hranjevanja je gotovo

zavarovanje življenja.

Zavarovanje življenja koristno je vsakemu, neobhodno potrebno pa onim, ki imajo skrbeti za rodbine. Naše življenje odvisno je od tolikih slučajnosti, da ne smemo nikdar puščati iz oči bodočnosti onih, ki so nam dragi in za katere skrbeti smo obvezani. Najboljši pripomoček za to je zavarovanje življenja, katero je urejeno tako, da daje priliko vsakemu udeleževati se njegovih dobrot.

Za neznaten denar more se zavarovati kapital, ki se izplača po smrti preostalej rodbini, ali dota, ki se izplača otroku, kedar doživi, 18., 20. ali 24. leto. Poslednje zavarovanje važno je zato, ker se zavarovana dota izplača tudi tedaj, ko bi oni, ki jo je zavaroval, umrl takoj potem, ko je uplačal prvi obrok, in ker se vsa uplačana premija vrne, ko bi zavarovani otrok umrl pred dogovorjeno starostjo.

More se pa tudi zavarovati kapital, ki se izplača zavarovancu samemu o dogovorjenj starosti (n. pr. v 40., 50. ali 60. letu), ali pa njegovemu dedičem, ko bi utegnul umreti prej.

Vse te načine zavarovanja upeljane ima **vzajemna zavarovalna banka „SLAVIJA“ v Pragi**, katere prednost je še to, da je pri njej vsak člen brez kacega posebnega priplačila deležen vsega čistega dobička, ki je leta 1887 iznašal 10%, v prejšnjih letih pa tudi že po 20%, 25% celo 48%.

Konci leta 1886. bilo je pri banki „SLAVIJA“ za življenje zavarovanih 40.497 oseb za 22.835.193 goldinarjev. Vsa pojasnila daje brezplačno (12)

glavni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani,
v lastnej hiši (Gospoke ulice 12.)

Preselitev in priporočilo.

Slavnemu občinstvu, zlasti prečastiti duhovščini najljubneje naznanjam, da sem se preselil s svojo

klobučarsko in krznarsko trgovino

v Kirbiševo hišo na Kongresnem trgu poleg gledališča.

Zahvaljeva se p. n. občinstvu za dosedanje zaupanje, obljubujem, da bom najtočneje izvrševal vsa naročila ter z dobrim, bodisi klobučarskim bodisi krznarskim blagom zadovoljeval vsestranskim zahtevam.

Odličnim spoštovanjem

A. Krejči,

(8) klobučar in krznar v Ljubljani.

Prošnja in priporočilo.

Udano podpisani dovoljujem si priporočati se prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu za

vezanje knjig,

kot: Missale Romanum, brevirjev, časopisov, društvenih, uradnih, molitvenih in šolskih knjig; dalje pisateljem in založnikom za elegantno vezanje in broširanje vsakovrstnih knjig. Prevzemam jih tudi v varstvo, prodajo, razpošiljatev in založništvo. Galanterijska in kartonažna dela izvršujem v baržunu in svili.

Pišli zaslužki so me prisilili, da se obrnem tem potem do p. n. občinstva.

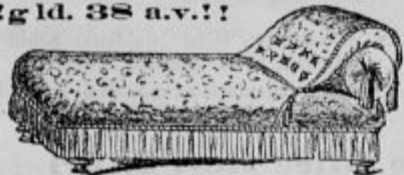
V nadeji obilnih naročil priporočam se najodličnejšim spoštovanjem

Franjo Dežman, (9)

knjigovez v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 6.

OTOMANE,

!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapcirano pohištveno orodje, preoblečene z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapcirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupcem franco na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmatratzen) 10 gld. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

☞ Ceniki s podobami zastoj in franco na zahtevanje.

Dragotin Matković,

brivec in vlasuljar

v Ljubljani, pred škofijo šte. 11,

naznanjam p. n. občinstvu, da sem prevzel ta obrt in da bom vedno točno postrezal. (2)

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gld. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gld., žimnate modroce po 20 gld., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe, in sicer

za 20 odstotkov ceneje, kakor drugod.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Cenilnik s podobami zastoj in franco.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano resno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnathe barve v ploščevinastih pušicah (Bleichbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

☞ Cenike na zahtevanje. ☞

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17,

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin najnovejše oblike namreč:

Monstranc, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov, itd. itd po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognji pozlati, posrebrni in popravi.

Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal.

☞ Pošilja vsako blago dobro shranjeno in poštine prosto. ☞ (19)

☞ Staro orodje za popravo naj mi blagovolijo čč. gg. naročniki, pošiljati nefrankovano. ☞

Radgonska kislá voda

(Radkersburger Sauerbrunn)

Štefanije studenec.

☞ Najčistejši alkalični kislec. ☞

Lastnina J. DELLER-JA v Radgoni.

Glavna zaloga in prodajalnica za Kranjsko izročena je edino le agenturni in komisijski trgovini

J. Liningerja

Rimska cesta št. 9 v Ljubljani

kjer se sprejemajo vsa naročila.

Enotna cena je ako se kupi 100 bokalskih steklenic v zabojih po 25 steklenic 16 gld. in 100 steklenic po pol bokala v zabojih po 50 steklenic 11 gld. franko zaboj v Ljubljani. Manjše število steklenic se ne more naročiti, pač pa se dopošlje, ako kdo želi, kislec za poskušnjo.

Štefanije studenec

je oglene kisline in ogleno-kislega natrona najbolj bogata mineralna voda, je čisto alkaličen studenec in je vsled svojih izvanredno dijetelnih in zdravilskih lastnosti najizvrstnejši kislec. Z vinom pomešan je Štefanije studenec jako prijetna, hladilna in po-

življavača pijača in se posebno zaradi tega priporoča, ker tudi najkislejše vino spremeni v prijetno, ljubko in sladko-okusno pijačo. To se izvrši po posebni ugodni sestavi vode Štefanije studenca, po kateri se vinska kislina nevtralizira, to je uniči. S sladkorjem, limenami (citronami) ali raznim sadnim sokom zmešana je voda Štefanije studenca prav šampanjeu podobna. Vsled velike množine proste oglene kisline in dvojnó oglenih kislh soli, posebno pa dvojnó ogleno-kislega natrona je Štefanije studenec najboljša namizna pijača, katera se z vsó pravico uvršuje mej najboljšé kislece cele Europe.

Štefanijski studenec

ima kot zdravilo najboljši vspeh pri katarih žolodeca in črev, pri pomanjkanji teka, pri težkoah prebavljanja, pri zaprtji vode vsled prehlajenja, pri zlati žili, pri jetrnih, vrančinih in žolčnih boleznih, pri bledeli, popustni mrzlici in pri drugih živčnih afekcijah.

☞ Dobi se ŠTEFANIJSKI STUDENEC v znanih specerijskih prodajalnicah v Ljubljani in na deželi. ☞ (8)

C. kr. priv. tovarna za portlandski in hidravlični cement

Alojzija Praschnikerja

v Kanniku na Kranjskem.

Ustanovljena leta 1854.

Glavna zaloga v Ljubljani pri g. F. P. Vidicu & Comp., Slonove ulice šte. 9,

priporoča p. n. gg. stavbenim mojstrom, arhitektom, stavbenim podjetnikom itd. svoje hidravlični cement (roman-cement) in portlandski cement, po kakovosti vedno izvrsten in enakomeren, ter jamči za večjo trdnost, kakor je predpisana v pravilih društva avstrijskih inženjerjev in arhitektov. — Ta cementa sta tudi zaradi tega posebne koristi p. n. naročnikom, ker sta svojstveno mnogo lažja, nego izdelki večine ostalih cementnih tovarn, zaradi česar je za enako množino cementnega zidovja ali morta treba veliko manj tega cementa gledé teže. — Tudi priporočamo lepe in zelo trajne mozajske plošče, brušene in likane, v najraznovrstnejših obrazilih, in enobojnate plošče od portlandskega cementa, črne, rdeče, naravnobarvene itd. za polaganje tlaka v cerkvah, po prehodih, vežah, na verandah, po hodnikih, v hlevih itd., klajna korita, okraske in sohe, cementne cevi itd.

Blagovoljna naročila so najnatančneje in najtočneje izvršujejo ter jih sprejema glavna zaloga v Ljubljani pri g. F. P. Vidicu & Comp., Slonove ulice št. 9. (2)

Gospodom šolskim predstojnikom
in učiteljem priporočam

Andr. Druškovič-a

trgovina z železnino in orodjem
mestni trg 10.,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja
za sadjerejo in obdelovanje sadnih
dreves, in sicer: drevesno sterguljo,
škarje za gosenice, ročno lopatico,
drevesno žago, sadni trgač, drevesne
škarje, cepilnik, cepilnik za mladice,
cepilni nož, vrtnarski nož in drevesno
ščetko; orodja so vsa na **lepo pop-
pleskani** leseni plošči vrejena, po
prav nizki ceni. (10)

Marijacejske kapljice za želodec,
izvrstno vplivajoče pri želodčnih boleznih.

Nepresegljive pri pomanjkanju teka,
slabosti želodeca, smrdljivi sapi iz ust,
napetji, kislem riganju, koliki, pre-
hlajenju želodeca, gorečici, kamenu,
preobilnem slazu, gnjusju in bruhanju,
glavobolu (ako ima svoj izvir v že-
lodeci), želodnem krču, zaprtju, pre-
obloženju želodeca z jedili ali pijačami,
boleznih vsled glist, boleznih na vr-
nici in jetrah, ter zlati žili. — Cena
steklenici z navodom o rabi 35 kr.,
dvojni steklenici 60 kr.

Glavni razpošiljatelj lekarnar **Karol Brady,**
Kremžir [na Moravskem].

Marijacejske kapljice za želodec niso tajno sredstvo.
Snovi, koje obsegajo, navedene so v navodu o rabi,
koji je pridojan vsaki steklenici.

Pristne dobiti so skoraj v vsaki lekarni.

Svarilo! Marijacejske kapljice za želodec se mnogo
ponarejajo. V znak pristnosti zavita mora biti vsaka
steklenica v rudič papir, na kojem je **zgorajšnja var-
stvena znamka**, ter mora biti vrhu tega tudi še pove-
dano na navodu o rabi, ki je pridojan vsaki steklenici,
da je tiskan v tiskarni **H. Guseka v Kremžiru**.

Pristne so dobiti: **Ljubljana:** lek. Gab. Piccolli,
lek. Jos. Svoboda. — **Postojina:** lek. Fr. Baecareich,
— **Škofjaloka:** lek. Karol Fabiani. — **Radovljica:** lek.
Aleks. Roblek. — **Rudolfovo:** lek. Dominik Rizzoli, lek.
Bergmann. — **Kamnik:** lek. J. Močnik. — **Črnomelj:**
lek. J. Blažek. (19)

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS-A

Ljubljana,
Turjaški trg št. 7,

priporočam se za napravo vseh v to stroko spadajočih
predmetov, posebno pa

**cerkvene, hišne in gostilni-
čarske oprave**

po najnižjih cenah. (41)

↔ **Cenilniki gratis in franko.** ↔

Gospodu **G. PICCOLI-JU,** lekarju „pri Angelu“
v Ljubljani.

Vaša želodčeva esenca,
kojo sem slučajno spoznal,
ozdravila me je popolnoma
neprenehljivo slabotnosti
čreves in prebavnika,
kakor tudi neznano mučee
trdo-telesnosti. Dolgo
iskal sem leka zoper to bo-
lezen, ki mi je gotovo malo
zadovoljnih uric v prihod-
nosti obečala; vse drugo
zavživanje lečil bilo je za-
man in edino le Vašej ne-
precenljive esence se imam
zahvaliti za popolno zdravje,
ter vam ostanem, predragi
gospod Piccolli, za vse dni
življenja zanj najsrčneje

ndan in hvaležen.
Na Dunaji, 1887.

Spiridijon Pokrajac,
profesorski kandidat.

(2)

C. kr. priv. fabrika za izdelovanje

zarezanih strešnikov

v **Zilski dolini na Koroškem**

priporočam svoje **patentovane vstricne zarezane strešnike,**
ki so najbolj bili odlikovani na keramični razstavi v Parizu.

Slové že daleč po svetu,

ker so lahki, solidni, lični, po ceni in ker najmanj trpé od mraza in snega.
↔ Poroštvo za tri leta. ↔

Z njimi krijejo že po Laškem, Švicarskem, Francoskem, Nemškem in celo po Ameriki. — Fabrika
ja za vsa avstro-ogersko državo lastnica konstanškega patenta za izdelovanje zarezanih strešnikov, potem
vseh patentov za izdelovanje Schmidheinijevih zarezanih strešnikov, kakor tudi Passavant-patenta.

Proti **posnemalcem in ponarejalcem** se bode po smislu patentnega zakona **naj-
ostreje kazenski postopalo.** Izdeluje tudi najboljše vrste (3)

zidarsko opeko, zlebak, steklene zarezane strešnike in strešna okna.

Streha na ogled je na tukajšnjem kolodvoru **Rudolfove državne železnice.**

Glavni zastop in zalogo za Kranjsko, Trst, Reko, Gorico kot za vse Pri-
morsko, Istro, Goriško in Dalmacijo imata

F. P. VIDIC & Comp., v Ljubljani, Slonove ulice št. 9.

„AZIENDA“

avstro-francoska družba za zavarovanje življenja in rent. avstro-francoska družba za zavarovanje proti
elementarnim škodam in neugodam.

Ravnateljstvo:

na **DUNAJI, I., Wipplingerstrasse št. 43.**

Imovina družbe:

9 milijonov gld. avstr. velj. } **2 milijona gld. avstr. velj.**

Družba zavaruje

človeško življenje v vseh navadnih kombinacijah;
Zavarovanje za slučaj smrti, zavarovani znesek
se izplača takoj po smrti zavarovanca njegovim ostalim,
oziroma drugim obmišljenem:

zavarovanje za doživetje, preskrbovanje v sta-
rosti in otročje dote, zavarovani znesek se izplača
zavarovancu samemu, ko doseže neko določeno starost;

Zavarovanje dosmrtnega dohodka, udovskih
pokožnin in dohodkov za odgojo po najnižjih pre-
mijah in z jako kulantnimi pogoji, zlasti onim, da
se policam ne more ugovarjati.

a) proti škodam, katere napravijo požar ali strela, parne
ali plinove eksplozije, ali se naredé z gašenjem, podiranjem
in izpraznitjem pri stanovanjih in gospodarskih poslojih,
tovarnah, strojih, mobiljah in vsakovrstnih opravah, za-
logah blaga, živini, gospodarskem orodju in zalogah;

b) proti škodam, katere napravi ogenj ali strela ob žetvi in
košnji na poljskih ali travniških pridelkih v gumnih in
stogih;

c) proti škodam, ki jih napravi toča na poljskih pridelkih;

d) proti nevarnostim prevažanja blaga po vodi in po suhem.

Zavarovanje proti telesnim neugodam se še ni pričelo, a
se bode pravčasno naznanilo p. n. občinstvu, kadar se prične.

Zastopstva družbe:

V **Budimpešti,** Wienergasse 3 in Schiffgasse 2; v **Gradci,** Albrechtgasse 3; v **Inomestu,** Bahnstrasse, Hôtel „Goldenes Schiff“;
v **Lvovu,** Marijin trg 8, nova; v **Pragi,** Vaclava trg 54; v **Trstu,** Via St. Nicolo 4, na **Dunaji, I.,** Hohenstaufengasse 10.

V vseh mestih in večjih krajih avstro-ogerske monarhije nahajajo se glavne in krajne agenture, ki radi dajó pojasnila
in dajó ponudbene pöle ter prospekte zastoj in vsprejemajo zavarovanja.

Glavni zastop v **Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 3, pri**
JOSIPU PROSENC-u. (5)

Za čas stavbe

priporočam

Andrej Druškovič-a

trgovina z železnino, Mestni trg 10,

v velikem izboru in prav po nizki ceni okova za okna
in vrata, štorje za štokodoranje, drat in cveke, samo-
kolnice, veži za zidovje, traverze in stare železniške šine
za oboke, priznana najboljši kamniški Portland- in Ro-
man-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak,
kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in
njih posameznadela.

Pri stavbah,

kjer ni blizo vode neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo,
s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem
mestu dobivati vodó; ravno tako tudi se dobivajo vsi deli za izkopane
vodnjake, železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene
cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedeljstvo: (10)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene
brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

↔ Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengenfeder Gyps) za
gnojenje polja.